

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

КАФЕДРА ФІНАНСІВ

Методичні вказівки
до написання курсових робіт з дисципліни

«КОРПОРАТИВНЕ БЮДЖЕТУВАННЯ»

для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
ОПП «Корпоративні фінанси»

Київ 2024

Рекомендовано до видання Вченою радою економічного факультету НУБіП
України протокол № 12 від 13 червня 2024 р.

Укладач:
кандидат економічних наук, доцент
Тітенко З.М.

2024

ВСТУП

Важливою формою навчального процесу є виконання курсових робіт з базових дисциплін. Курсова робота – це індивідуальне завдання науково-дослідницького, творчого характеру, що сприяє поглибленому вивченню навчальної дисципліни, подальшій систематизації, розширенню і закріпленню отриманих знань. Таку форму навчання можна розглядати як своєрідний тренінг, за допомогою якого студент проходить стажування в напрямку:

- ведення наукового дослідження;
- грамотного і логічного викладення матеріалу;
- аргументованого і зрозумілого висвітлення власної думки;
- застосування теоретичних знань для практичного вирішення конкретних фінансово-економічних завдань тощо.

Зміст такої форми навчання, як курсова робота обумовлює її функції, базисом яких є надання студентам навичок:

- підбирати, систематизувати та аналізувати необхідну інформацію в межах об'єкта та предмета дослідження;
- виявляти базові та похідні причини виникнення певних фінансово-економічних явищ, з'ясовувати їх вплив на об'єкт і предмет дослідження;
- вести науковий пошук, узагальнювати різні методичні підходи та концепції, чітко аргументувати власну точку зору з досліджуваної проблеми;
- розробляти пропозиції щодо вирішення існуючих проблем з урахуванням зарубіжного досвіду та обґрунтуванням можливостей його застосування в умовах національних особливостей і традицій.

Виконання курсової роботи є завершальним етапом вивчення дисципліни, що дозволяє виявити загальний рівень отриманих теоретичних знань і практичних навичок, вміння їх застосовувати при розв'язуванні конкретних фінансово-економічних завдань.

Мета роботи – узагальнення, поглиблення і закріплення спеціальних знань студентів у фінансовій сфері, розвиток навичок здійснення аналітичної роботи, самостійного дослідження теоретичних і прикладних аспектів з певної теми, творчого використання літературних джерел і узагальнення практичного матеріалу та логічного викладення інформації.

Курсова робота відображає результати самостійно проведеного студентом наукового дослідження. У ній студент повинен показати вміння грамотно і належним чином висвітлювати власні думки, аргументувати запропоновані рекомендації, правильно і вільно користуватися як загальноприйнятою економічною, так і спеціальною фінансовою термінологією.

ОСНОВНІ ЕТАПИ ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Основною формою ефективної організації самостійної роботи студента з підготовки курсової роботи є планування розподілу часу на виконання необхідних видів робіт з врахуванням їх трудомісткості та взаємозв'язку.

Виконання студентом курсової роботи передбачає послідовну реалізацію таких етапів:

- вибір теми і об'єкта дослідження;
- огляд літератури за темою роботи: законодавчої, нормативно-правової, спеціальної (зокрема тієї, що міститься в періодичних виданнях), підбір фактологічного та фактичного матеріалу;
- складання плану;
- аналіз і обробка теоретичного та фактичного матеріалу;
- написання й оформлення курсової роботи;
- подання роботи на рецензування;
- захист курсової роботи.

Обов'язковим є дотримання студентами орієнтовного графіка виконання курсової роботи, наведеного в таблиці 1, оскільки це забезпечує можливість своєчасного виявлення та усунення недоліків і помилок щодо її змісту та оформлення.

Вимоги до самостійності виконання. Основною вимогою, яку ставлять перед студентами, які працюють над курсовими роботами, є самостійне і творче їх виконання. Інколи можна спостерігати, що студенти зловживають цитатами, запозиченими із статей, монографій, підручників та з мережі Internet, тільки сполученими окремими власними фразами. Звичайно, що така робота не може бути позитивно оціненою. Варто нагадати, що кожна надрукована на папері (компакт-диску чи інших носіях) або у Всесвітній комп'ютерній мережі думка має

власника, а її несанкціоноване використання є крадіжкою чужої інтелектуальної власності, за що передбачене покарання. Тому варто бути надзвичайно уважними, цитуючи українські публікації, викладаючи зміст іноземних оригіналів.

Таблиця 1

Орієнтовний графік виконання курсової роботи

Вид робіт	Термін виконання (порядковий номер тижня в семестрі)
Вибір теми курсової роботи та її затвердження	2
Огляд літератури за темою роботи (складання попереднього варіанта бібліографічного списку до курсової роботи (не менше 25 найменувань), складання та затвердження плану	3
Визначення мети та завдань курсової роботи, вибір об'єкта і предмета дослідження, пошук необхідної фінансової звітності, підготовка попереднього варіанта вступу	5
Аналіз і обробка теоретичного матеріалу, написання і оформлення 1 розділу курсової роботи	7
Аналіз і обробка фактичного матеріалу, написання і оформлення 2 розділу курсової роботи	9
Написання і оформлення 3 розділу курсової роботи	11
Написання та оформлення висновків, підготовка завершеного варіанта курсової роботи, подання роботи на рецензування	12
Захист курсової роботи	13

Планування роботи. Підготовка курсової роботи потребує виділення її певних етапів та визначення конкретних завдань, які необхідно розв'язати на кожному із них. Планування передбачає розподіл, часу для написання роботи, дотримання визначених термінів та обсягів. Загалом послідовність виконання курсової роботи може бути такою:

1. Підготовчий етап

- вибір теми та її обґрунтування;
- об'єкт дослідження;
- предмет дослідження;
- мета дослідження;
- завдання дослідження;
- підбір літератури з теми дослідження;
- складання попереднього плану роботи й узгодження його з керівником;
- визначення методів дослідження;
- визначення організацій, на базі яких можна виконати курсову роботу (якщо це є необхідною умовою якості дослідження).

2. Робота над текстом

- аналіз літератури;
- порівняння різних підходів дослідження теми;
- виклад тексту роботи; - робота над висновками;
- написання вступу до роботи.

3. Етап оформлення роботи

- складання списку використаної літератури й джерел;
- оформлення додатків та ілюстративного матеріалу;
- технічне оформлення та літературно-стилістичне редагування тексту.

4. Підготовка до захисту і захист курсової роботи

- апробування результатів: участь у науково-практичній конференції,
- процедура захисту курсової роботи на кафедрі.

Вибір теми і об'єкта дослідження. Тема курсової роботи вибирається студентом відповідно до проблемно-практичної спрямованості власних науково-дослідницьких інтересів згідно з переліками тем, затвердженими кафедрою фінансів у розрізі окремих дисциплін, наведених у даних методичних рекомендаціях, за погодженням з викладачем. Тематика робіт має проблемно-

практичну спрямованість, періодично поновлюється і затверджується на засіданні кафедри.

З огляду на індивідуальні здібності студентів і їх схильність до науково-дослідницької роботи, набутий практичний досвід викладач має право вносити певні корективи в тематику і розподіл курсових робіт.

Студентам надається право вибору теми курсової роботи з наведеного переліку або можливість запропонувати власну тему, виходячи з обґрунтування доцільності її дослідження. Уточнення або зміна теми курсової роботи можливі лише в окремих випадках за достатньо аргументовані причини з дозволу викладача.

Студенти повинні вибирати і закріплювати за собою теми в установлений термін (протягом двох перших тижнів від початку навчального семестру).

Неприпустимим є вибір однієї теми декількома студентами в межах однієї академічної групи. За наявності достатньої аргументації доцільності роботи студента над темою, закріпленої за іншим студентом, – продовження попередніх досліджень, написання роботи на конкурс студентських робіт, робота над дослідженнями студентського наукового гуртка тощо, – викладач має право вносити корективи в розподіл тем курсових робіт.

Обравши тему, студент має чітко визначити мету курсової роботи, окреслити коло завдань, які мають бути розв'язані для її досягнення, підібрати відповідну наукову літературу та нормативно-інструктивні матеріали з обраної тематики, фактологічний і статистичний інформаційний матеріал.

Огляд літератури за темою роботи. У процесі складання плану і написання курсової роботи студент підбирає та вивчає відповідні літературні джерела і складає бібліографію.

Перегляду мають підлягати всі види джерел, зміст яких пов'язаний з темою курсової роботи. До них належать матеріали, опубліковані в різних вітчизняних і зарубіжних виданнях, включаючи періодичні, а також статистичні збірники,

закони, постанови Верховної Ради, Кабінету Міністрів України, укази Президента, а також інші нормативно-правові документи, фактичні статистичні показники та дані бухгалтерського обліку і фінансової звітності, планові та прогнозні показники.

Для самостійного пошуку літературних джерел студент використовує бібліографічні каталоги (алфавітний і систематичний), бібліографічні довідники, реферативні журнали, а також автоматизовані інформаційно-пошукові системи, бази та банки даних, на основі чого формує список літератури за темою дослідження.

При вивченні літератури не слід прагнути тільки до запозичення матеріалу. Паралельно слід осмислювати знайдену інформацію. Цей процес повинен відбуватися протягом всієї роботи над темою, тоді власні думки, що виникають у ході опрацювання зібраного матеріалу, стають основою курсової роботи та висновків.

При викладенні матеріалу з обраної теми використовується не вся інформація, а тільки та її частка, яка безпосередньо стосується теми курсової роботи, є найбільш цінною та корисною для розв'язання поставлених завдань дослідження.

Складання плану. Попереднє ознайомлення з досліджуваною проблемою на основі літературних джерел є основою для складання плану курсової роботи. План курсової роботи наводиться в її окремому розділі, який має назву “ЗМІСТ”. Складання плану є одним із найважливіших етапів підготовки курсової роботи, оскільки на його основі формується загальне уявлення про якість виконання роботи, реалізовані напрями дослідження обраної теми, логічний зв'язок між її окремими складовими частинами, проблемну постановку окремих питань. Із складеного плану видно, наскільки студент розібрався в обраній темі, як він зрозумів проблему в цілому і зумів виділити суттєві, головні напрями дослідження. Від правильно складеного плану багато в чому залежить і кінцевий результат виконаної роботи – рівень досягнення поставленої мети.

План складається з переліку основних питань, пов'язаних внутрішньою логікою дослідження за темою. Формулювання назв розділів і підрозділів повинно відповідати таким вимогам: конкретність, стислість, відсутність двозначності. При складанні плану базові питання необхідно розмістити в такій послідовності, що є найбільш логічною і прийнятною для даного дослідження схемою викладення матеріалу.

План курсової роботи студент складає самостійно і погоджує його з керівником. У подальшому він може уточнюватися, залишаючи основне завдання роботи незмінним.

У процесі складання плану, а також у подальшій співпраці керівник надає студенту наукову і методичну допомогу, вносить певні корективи до плану, надає рекомендації про доцільність висвітлення того чи іншого питання в контексті обраної теми.

Під час написання роботи план може уточнюватись. Уточнення додатково погоджується з керівником.

Аналіз і обробка теоретичного та фактичного матеріалу. Після узгодження та затвердження плану студент береться до написання курсової роботи. Вимоги щодо структури та оформлення курсових робіт з дисциплін, що викладаються кафедрою фінансів, наведені в даних методичних рекомендаціях.

У процесі написання окремих розділів студент подає їх керівнику на перевірку, виправляє та вносить доповнення у разі необхідності, звітує керівнику про готовність роботи.

Подання роботи на рецензування. Завершена курсова надається у встановлений строк на кафедру фінансів для реєстрації з подальшим переданням її керівнику, який здійснює рецензування та оцінювання якості виконання роботи, робить висновок щодо допуску її до захисту. Форма рецензії курсової роботи, критерії та порядок її оцінювання регламентуються даними методичними рекомендаціями.

Захист курсової роботи. День і час захисту курсової роботи визначає викладач-керівник згідно з графіком навчального процесу.

Готуючись до захисту роботи, студент складає тези виступу, оформлює ілюстрований матеріал, обмірковує відповіді на зауваження, вказані у рецензії керівника.

Тривалість захисту курсової роботи не повинна перевищувати 10 хвилин. Для розкриття змісту курсової роботи студенту надається не більше 5 хвилин.

У своєму виступі студент повинен відобразити: результати проведеного аналізу за обраною темою, конкретні пропозиції щодо вирішення проблеми або напрями удосконалення відповідних процесів з обґрунтуванням можливості їх реалізації в реальних умовах, при цьому можна робити посилання на ілюстративний матеріал, винесений на захист. У виступі не повинно бути загальних відомостей, теоретичних положень, що містяться у літературних або нормативних документах, оскільки вони не є предметом захисту. Особливу увагу необхідно сконцентрувати на власних розробках, висновках і рекомендаціях, відповідях на зауваження рецензента.

Після виступу студент відповідає на питання, задані йому рецензентом, а також присутніми на захисті.

Захист курсової роботи оцінюється за критеріями, передбаченими даними методичними рекомендаціями.

По закінченні захисту виставляється оцінка, яка формується як сума балів за виконання та захист курсової роботи.

ПІДГОТОВЧИЙ ЕТАП РОБОТИ НАД КУРСОВОЮ РОБОТОЮ

Етап починається з вибору теми курсової роботи, її осмислення та обґрунтування. Перевага надається темі, при розробці якої студент може виявити максимум особистої творчості та ініціативи. При виборі теми слід врахувати

кілька моментів. Перш за все – це **актуальність дослідження** (як наукова, так і суспільна). Наукову актуальність визначають ступінь опрацювання вченими даної теми, наявність дискусій з основних питань теми, продуктивність тих методологічних засад, на яких велась її розробка. Суспільна актуальність пов'язана з можливістю використання історичного досвіду в сучасних умовах для вирішення гострих питань сьогодення. Серед факторів, які впливають на хід опрацювання теми і мають зумовити її вибір дослідником, – наявність відповідної джерельної бази (законодавчих актів, документів, виступів, статистичних матеріалів, матеріалів преси, повідомлень ЗМІ тощо).

При з'ясуванні об'єкта, предмета і мети дослідження необхідно зважати на те, що між ними і темою курсової роботи є системні логічні зв'язки.

Об'єкт дослідження – це частина об'єктивної реальності, яка на даному етапі стає предметом практичної і теоретичної діяльності людини як соціальної істоти (суб'єкта).

Предмет дослідження є таким його елементом, який включає сукупність властивостей і відношення об'єкта, опосередкованих людиною (суб'єктом) у процесі дослідження з певною метою в конкретних умовах.

Мета дослідження пов'язана з об'єктом і предметом дослідження, а також з його кінцевим результатом і шляхом його досягнення. Кінцевий результат відображає очікуваний від виконання позитивний ефект, який формулюється двоступенево: перша частина у вигляді суспільної корисності; друга у вигляді конкретної користі, віднесеної до основного предмета дослідження. Поставлена мета дослідження дозволяє визначити завдання дослідження.

СТРУКТУРА КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота повинна містити:

- титульний аркуш (додаток А);

- зміст;
- вступ;
- основну частину;
- висновки;
- список використаної літератури;
- додатки (за необхідності).

Обсяг курсової роботи при виконанні із застосуванням технічних засобів не повинен перевищувати 40 сторінок (без додатків).

Зміст роботи подається на початку курсової роботи. Зміст повинен бути оформлений як розгорнутий план. Він містить назву та нумерацію усіх розділів і підрозділів (додаток В).

Гармонійне поєднання структурних частин курсової роботи суттєво впливає на її результативність. Ось чому основні розділи курсової роботи мають бути органічно пов'язані між собою: теоретичні положення повинні служити базою для виконання конкретних розрахунків і здійснення аналізу, а запропоновані заходи повинні бути всебічно обґрунтовані.

У **вступі** обґрунтовується актуальність обраної теми, розкривається її значення, подається огляд ступеня розробки даної проблеми без чіткої аргументації окремих позицій, підкреслюється необхідність вирішення конкретних питань теми в контексті сучасних економічних перетворень, зазначаються мета і завдання курсової роботи, об'єкт і предмет дослідження, вказуються методи, прийоми дослідження та інформаційна база, що використовуються в роботі. Мета роботи повинна бути сформульована лаконічно, але переконливо. При оформленні даної складової вказується її назва "ВСТУП". Оптимальний обсяг вступу – 1-2 сторінки.

Визначаючи об'єкт і предмет дослідження курсової роботи, необхідно враховувати, що об'єкт – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію й

обране для вивчення, а предмет міститься в межах об'єкта і визначає тему курсової роботи.

Основна частина передбачає безпосередній виклад змісту теми курсової роботи, глибоке і всебічне висвітлення її основних положень. Вона містить:

- а) огляд літератури за темою;
- б) узагальнення теоретичної та аналітичної інформації;
- в) розробку основних напрямків (пропозицій) щодо удосконалення фінансових відносин.

Огляд літератури за темою курсової роботи є теоретичною основою досліджуваної проблеми і використовується для аргументації, узагальнення та поглиблення основних положень теми, конкретизації подальших пропозицій.

При написанні першого розділу роботи рекомендується звертати увагу на дискусійні питання, не обмежуючись при цьому лише простим переказом існуючих в економічній літературі точок зору, обов'язково потрібно викладати власну авторську позицію щодо їх вирішення. Узагальнення теоретичної та аналітичної інформації передбачає, що при реферативному запозиченні думок з опублікованих праць необхідно робити посилання на використані джерела інформації.

У другому розділі основної частини роботи студент досліджує особливості практичного вирішення питань тематичної спрямованості на прикладі обраного об'єкта дослідження. Всебічний ґрунтовний аналіз повинен бути основою курсової роботи, на підставі якого формуються подальші висновки і пропозиції. В аналітичному розділі, який повинен містити 2-3 підрозділи (параграфи), виходячи із загальних теоретичних положень, які розглядаються в першому розділі, рекомендується комплексно проаналізувати стан базового підприємства (організації, установи) в цілому (параграф перший), та стан справ за визначеною темою роботи (за окремим фінансовим аспектом) у другому-третьому підрозділі. Звітні дані підприємства (організації, установи), що досліджується, повинні бути

наведені в додатках та проаналізовані для обґрунтування висновків. Результати аналітичного розділу роботи є підґрунтям для визначення резервів розвитку підприємства (організації, установи) і поліпшення кількісних і якісних результатів діяльності підприємства (організації, установи). Управлінські аспекти діяльності підприємства аналізуються на підставі звітних і планових даних статистичної звітності підприємства. Повнота аналізу визначається залежно від назви теми роботи і предмета дослідження (ключового слова: «оцінка», «управління», «аналіз» тощо), покладеного в його основу. Динаміку основних показників досліджують за попередні 3 роки.

Методичною основою аналізу слугують різноманітні методики, які студент може знайти в літературі, скористатися методиками, викладеними в лекційному матеріалі і практичних заняттях, курсових та контрольних роботах. Типовими помилками, яких припускаються студенти в аналітичному розділі роботи, є: – проведення аналітичних дій без обґрунтування необхідності їхнього проведення; – відсутність чітких висновків після побудованих таблиць, графіків, рисунків; – відсутність структурно-логічного зв'язку між аналітичними матеріалами; – робота більшою мірою присвячена оціночно-аналітичним процедурам, а ключове слово в назві роботи (управління, аналіз, планування тощо) залишились поза увагою автора. Бажано ілюструвати текст графічними матеріалами і схемами, графіками, діаграмами тощо.

Метою третього розділу є розробка і обґрунтування пропозицій, направлених на вирішення теоретичних і практичних проблем, виявлених у попередніх розділах курсової роботи. Отже, в третьому розділі наводиться обґрунтування пропозицій щодо вдосконалення тих сторін діяльності, проблемні елементи яких були виявлені в аналітичній частині. Пропозиції, що висловлюються в третьому розділі, повинні стосуватись тих проблем, які визначено за результатами аналізу в першому та другому розділах. Пропозиції

автора не повинні зводитись до закликів: «треба посилити...», «удосконаливати...» тощо.

Слід пропонувати конкретні механізми економічного чи управлінсько-організаційного характеру. Наприклад, рекомендувати скористатись для поглибленого дослідження причин низького рівня певних результатів мотивації методами факторного аналізу, вдосконалити систему моніторингу, створити спеціальний підрозділ контролінгу і визначити його конкретні функції тощо.

У цій частині роботи розглядаються та пропонуються до використання основні резерви підвищення ефективності діяльності організації. Логіка викладення матеріалу в третій частині роботи повинна безпосередньо кореспондувати з висновками теоретичного та аналітичного розділів.

При цьому студент повинен чітко викласти сутність власних пропозицій, мету, засоби і необхідну інформацію для їх реалізації, які практичні позитивні результати будуть досягнуті за результатами впровадження рекомендацій автора. При обґрунтуванні впровадження інших заходів або напрямів розвитку, що не вимагають обґрунтування, або за очевидних труднощів їх здійснення, слід використати результати наукових досліджень і практичних досягнень у галузі управління на підставі авторитетних літературних джерел.

Наприкінці кожного розділу обов'язково коротко (1-2 абзаци) повинні бути сформульовані основні висновки. Краще починати їх словами «Таким чином», «Отже», «Загалом».

У **висновках** необхідно підбити підсумки досліджень, проведених у курсовій роботі, акцентувати увагу на пропозиціях, їх значущості для успішної реалізації питань і проблем, окреслених у курсовій роботі.

Висновки містять теоретичні й практичні підсумки проведеного дослідження. Виписуються загальні висновки, які відображають коротку оцінку проаналізованих теоретичних положень. Висновки повинні логічно впливати зі змісту викладеного матеріалу, бути самостійними й конструктивними.

Висновок носить форму синтезу отриманих в роботі результатів за матеріалом, викладеним у розділах. Цей синтез являє собою послідовне, логічне та структуроване викладення отриманих результатів дослідження студента, їх співвідношення з метою роботи і конкретними завданнями, поставленими та сформульованими у вступі.

Саме у висновку найбільш яскраво виявляється спроможність (або неспроможність) студента ясно мислити і викладати матеріал. У цій частині роботи міститься так зване «вихідне знання» стосовно до вхідного. Саме воно виноситься на обговорення і впливає на оцінку комісії при захисті роботи. Таке вихідне знання не повинно підмінятися механічним складанням висновків у кінці підрозділів, а повинно містити логічне викладення головних підсумкових результатів усієї роботи.

Рекомендований обсяг матеріалу у висновках — 2-3 сторінки.

Список використаної літератури містить перелік літературних джерел, що використовуються при підготовці курсової роботи. У списку наводяться джерела, на які зроблені посилання в курсовій роботі, а також ті, які були опрацьовані при написанні курсової роботи, при цьому слід дотримуватися вимог стосовно назви джерел та послідовності їх розміщення у списку. Перелік джерел, з якими студент ознайомився в процесі підготовки роботи, але не цитував їх, не повинен перевищувати 20% від загальної кількості літературних джерел. Список джерел у курсовій роботі — це ключ до джерел, якими користувався автор при її написанні. Він свідчить про ступінь обізнаності студента з наявною літературою з теми роботи.

Такий список є складовою частиною курсової роботи, відображає самостійну творчу роботу її автора, дозволяє оцінити ступінь фундаментальності проведеного дослідження. Загальний перелік літератури повинен налічувати не менше ніж 20-25 джерел

Додатки складаються з громіздких таблиць допоміжного характеру, діаграм, схем, фінансової документації та нумеруються у тій послідовності, в якій на них надаються посилання у тексті.

ПРАВИЛА ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота повинна бути виконана і оформлена з дотриманням усіх технічних вимог до наукових робіт, викладених у ДСТУ 3008-95 “Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення”.

Текст роботи має бути виконаний за допомогою комп’ютерної техніки на одному боці аркуша білого паперу формату А4 (210х297 мм) або написаний чітким розбірливим почерком (без виправлень).

За машинописного способу виконання курсову роботу друкують через півтора інтервалу, шрифт – Times New Roman, розмір шрифту – 14 pt. Текст слід друкувати, дотримуючись таких розмірів полів: верхнє і нижнє – 20 мм, лівє – 30 мм, правє – 1,5 мм.

Під час виконання курсової роботи необхідно дотримуватись рівномірної щільності, контрастності та чіткості зображення протягом усієї роботи. Всі лінії, літери, цифри і знаки повинні бути однаково чорними впродовж усього тексту дипломної роботи.

Структурні елементи “ЗМІСТ”, “ВСТУП”, “ВИСНОВКИ”, “СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ”, “ДОДАТКИ” не нумерують, а їх назви правлять за заголовки структурних елементів.

Заголовки структурних елементів роботи і заголовки розділів слід розташовувати посередині рядка і друкувати великими літерами без крапки в кінці, не підкреслюючи.

Заголовки підрозділів слід починати з абзацного відступу і друкувати маленькими літерами, крім першої великої, не підкреслюючи, без крапки в кінці.

Абзацний відступ повинен бути однаковим впродовж усього тексту звіту і дорівнювати п'яти знакам. Якщо заголовок складається з двох і більше речень, їх розділяють крапкою. Перенесення слів у заголовку не допускається.

Відстань між заголовком і подальшим чи попереднім текстом має бути два рядки. Відстань між основами рядків заголовка, а також між двома заголовками приймається такою, як у тексті (додаток Г).

Не допускається розміщувати назву розділу, підрозділу, а також пункту й підпункту в нижній частині сторінки, якщо після неї розміщено тільки один рядок тексту.

Сторінки курсової роботи слід нумерувати арабськими цифрами, додержуючись наскрізної нумерації впродовж усього тексту. Номер сторінки проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

Титульний аркуш включають до загальної нумерації сторінок роботи, але номер сторінки не проставляють. Ілюстрації та таблиці, розміщені на окремих сторінках, включають до загальної нумерації сторінок роботи.

Розділи, підрозділи курсової роботи слід нумерувати арабськими цифрами.

Розділи роботи повинні мати порядкову нумерацію в межах викладення суті роботи і позначатися арабськими цифрами без крапки, наприклад, 1, 2, 3 і т.д.

Підрозділи повинні мати порядкову нумерацію в межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, відокремлених крапкою.

Після номера підрозділу крапку не ставлять, наприклад, 1.1, 1.2 і т.д.

Ілюстрації (рисунок, графіки, схеми, діаграми) слід розміщувати у курсовій роботі безпосередньо після тексту, де вони згадуються вперше, або на наступній сторінці. На всі ілюстрації мають бути посилання у роботі.

Ілюстрації повинні мати назву, яку розміщують під ілюстрацією. За необхідності під ілюстрацією розміщують пояснювальні дані (підрисунковий текст).

Ілюстрація позначається словом “Рис. __”, яке разом з назвою ілюстрації розміщують після пояснювальних даних, наприклад, “Рис. 3.1 Схема розміщення”.

Ілюстрації слід нумерувати арабськими цифрами порядковою нумерацією в межах розділу, за винятком ілюстрацій, наведених у додатках.

Номер ілюстрації складається з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, відокремлених крапкою, наприклад, рисунок 3.2 – другий рисунок третього розділу.

Приклад оформлення ілюстрації наведений у додатку Д.

Цифровий матеріал, як правило, оформлюють у вигляді таблиць.

Таблицю необхідно розташовувати безпосередньо після тексту, в якому вона згадується вперше, або на наступній сторінці. На всі таблиці мають бути посилання в тексті роботи.

Назва таблиці складається зі слова “Таблиця”, її порядкового номера та безпосередньо назви, яка стисло відбиває зміст наведених у ній даних. Всі ці елементи оформлюються за зразком, наведеним у додатку Е.

Таблиці нумеруються арабськими цифрами за порядком в межах розділу, за винятком таблиць, що наводяться у додатках. Номер таблиці складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, відокремлених крапкою, наприклад, таблиця 2.1 – перша таблиця другого розділу.

Заголовки та дані таблиці можуть бути виконані через один інтервал, шрифт – Times New Roman, розмір шрифту – 12 pt.

Приклад оформлення таблиці наведений у додатку Е.

Формули та рівняння розташовують безпосередньо після тексту, в якому вони згадуються, посередині сторінки.

Вище і нижче кожної формули або рівняння повинно бути залишено не менше одного вільного рядка.

Формули і рівняння у роботі (за винятком формул і рівнянь, наведених у додатках) слід нумерувати порядковою нумерацією в межах розділу.

Номер формули або рівняння складається з номера розділу і порядкового номера формули або рівняння, відокремлених крапкою, наприклад, формула (1.3) – третя формула першого розділу.

Номер формули або рівняння зазначають на рівні формули або рівняння в дужках у крайньому правому положенні на рядку.

Приклад оформлення формули наведений у додатку Ж.

Посилання в тексті роботи на джерела слід зазначати порядковим номером за переліком посилань, виділеним двома квадратними дужками, наприклад, “... у роботах [1-7] ...”.

При посиланнях на розділи, підрозділи, ілюстрації, таблиці, формули, рівняння, додатки зазначають їх номери.

При посиланнях слід писати: “... у розділі 2 ...”, “... (рис. 1.3) ...” або “... на рисунку 1.3 ...”, “... (табл. 3.2) ...” або “... у таблиці 3.2 ...”, “... за формулою (3.1) ...”, “... у формулах (1.3)-(1.5) ...”, “... у додатку Б ...” або “... (додаток Б) ...”.

Додатки слід оформлювати як продовження курсової роботи на його наступних сторінках, розташовуючи додатки в порядку появи посилань на них у тексті.

Якщо додатки оформлюють на наступних сторінках роботи, кожний такий додаток повинен починатися з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований вгорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої повинно бути надруковано слово “Додаток __” і велика літера, що позначає додаток.

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ь, наприклад, додаток А, додаток Б і т.д.

Додатки повинні мати спільну з рештою роботи наскрізну нумерацію сторінок.

Приклад оформлення додатків наведений у додатку И.

Список літератури слід розміщувати одним із таких способів: у порядку появи посилань у тексті чи в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків, у хронологічному порядку.

При оформленні списку літератури слід дотримуватися бібліографічних вимог, викладених у ДСТУ 7.1-2006 “Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги і правила складання”.

Приклад оформлення списку використаної літератури наведений у додатку К.

ПРАВИЛА ЦИТУВАННЯ ТА ПОСИЛАННЯ НА ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА

Для підтвердження власних аргументів посиланням на авторитетне джерело або для критичного аналізу того чи іншого тексту слід наводити цитати. Науковий етикет вимагає точно відтворювати цитований текст. Загальні вимоги до цитування такі:

1) текст цитати починається і закінчується лапками і наводиться у тій граматичній формі, в якій він поданий в джерелі, із збереженням особливостей авторського написання. Наукові терміни, запропоновані іншими авторами, не виділяються лапками, за винятком тих, що викликали загальну полеміку. У цих випадках використовується вираз "так званий";

2) цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту і без перекручень думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні допускається без перекручення авторського тексту і позначається

трьома крапками. Вони ставляться у будь-якому місці цитати (на початку, всередині, на кінці). Якщо перед випущеним текстом або за ним стояв розділовий знак, то він не зберігається;

3) кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело;

4) при непрямому цитуванні (переказі, викладенні думок інших авторів своїми словами), що дає значну економію тексту, слід бути гранично точним у викладенні думок, коректним щодо оцінювання його результатів, і давати відповідні посилання на джерело;

5) цитування не повинне бути ні надмірним, ні недостатнім, бо і те і інше знижує рівень наукової праці: надмірне цитування створює враження копіїлювності праці, а недостатнє - знижує наукову цінність викладеного матеріалу;

6) якщо автор роботи, наводячи цитату, виділяє у ній деякі слова, робиться спеціальне застереження, тобто після тексту, який пояснює виділення, ставиться крапка, потім дефіс і вказуються ініціали автора роботи, а вісь текст застереження вміщується у круглій дужці.

Посилання слід робити при цитуванні джерела чи думки дослідника, при вказівці на якесь важливе свідчення джерела, при запозиченні положень, використанні фактичного матеріалу, результатів досліджень інших авторів, посилань на досвід. Є кілька способів посилань, але студенти використовують нижчезазначений: 1) наскрізна нумерація посилань - при цьому посилання на джерела подаються у квадратних дужках, наприклад [1, с. 50], де 1 – номер у списку джерел та літератури, а 50 – сторінка, з якої взято цитату чи інші дані. Самі посилання подаються в кінці роботи.

ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсову роботу рецензує викладач – керівник курсової роботи протягом 10 днів після її реєстрації на кафедрі.

Врахування зауважень керівника. Студент повинен врахувати сформульовані науковим керівником конкретні зауваження. Залежно від характеру та змісту зауважень він виправляє стилістичні та орфографічні помилки, доповнює курсову роботу новими положеннями, уточнює чи змінює свою позицію щодо спірних проблем. Після цього, за погодженням з керівником, студент може передати йому для ознайомлення повторний варіант своєї курсової роботи або лише тих її частин (фрагментів), до яких були зроблені найбільш істотні зауваження. Результатом цієї роботи має бути остаточний варіант курсової роботи.

Термін подачі курсових робіт. Термін подачі курсових робіт встановлюється кафедрою відповідно до графіків навчального процесу та самостійної роботи студента на поточний навчальний рік. Виконана курсова робота подається студентом на кафедру для рецензування не пізніше як за *два тижні* до початку заліково-екзаменаційної сесії. Разом з роботою на кафедру подаються календарний план та завдання на виконання курсової роботи. Прийом курсових робіт кафедрою після встановленого терміну можливий лише за наявності поважних причин затримки й з письмового дозволу завідувача кафедри, за попередньою згодою керівника курсової роботи

Остаточна оцінка за курсову роботу виставляється за результатами захисту. Під час захисту студент повинен показати правильність розуміння теоретичних основ і тенденцій розвитку сучасних проблем фінансової науки, аргументувати власну точку зору тощо.

При рецензуванні якості виконання студентом курсової роботи застосовується такі критерії:

1. Актуальність та наукова новизна роботи. Відповідність теми проблемам та напряму підготовки і спеціальності, відповідність плану і змісту роботи її темі. Елементи наукової новизни у роботі.

2. Визначення мети, завдання, предмету, об'єкту курсової роботи. Оцінюється здатність вірно сформулювати мету дослідження, обґрунтувати предмет та об'єкт дослідження, назвати основні його завдання. Міра опрацювання вітчизняних та зарубіжних літературних джерел.

3. Рівень викладу основного матеріалу. Логічно-структурна побудова роботи, рівень самостійності теоретичного дослідження, глибина практичного аналізу проблеми.

4. Використання математичних і статистичних методів та інформаційних технологій. Ступінь використання сучасних методів дослідження, рівень обробки статистичних даних, інформаційне забезпечення та алгоритми вирішення задач.

5. Рівень обґрунтованості та реальності розробок та пропозицій. Якість обґрунтування висновків та рекомендацій, розрахунок економічного ефекту від впровадження.

6. Оформлення курсової роботи. Відповідність вимогам стандарту в оформленні тексту, посилань, списку літератури, таблиць, рисунків.

Захист курсової роботи розпочинається з доповіді її автора, в якій він в межах 5 – 7 хвилин повинен висвітлити: - актуальність обраної теми, мету та завдання, наукову новизну та практичну значимість роботи; - структуру роботи, об'єкт дослідження, методи дослідження; - зміст запропонованих заходів та пропозицій автора; - основні висновки за результатами роботи. Під час доповіді можливе використання демонстраційних матеріалів (таблиці схеми, графіки тощо). Після доповіді студент відповідає на питання членів комісії. При оцінці доповіді студента насамперед звертають увагу на те, наскільки вільно і впевнено доповідач володіє матеріалом своєї роботи, сучасною термінологією, демонструє і пояснює ілюстративний матеріал до роботи (якщо він є). Доповідач повинен правильно розподілити час, що йому відведений для доповіді, присвячуючи переважну частину часу аналізу одержаних результатів, висновкам і пропозиціям,

не зупиняючись на другорядних питаннях. На запитання присутніх доповідач повинен давати чіткі відповіді по суті, бути впевненим у своїх знаннях.

При оцінюванні захисту курсової роботи враховується низка складових, зокрема: 1. Вміння студента презентувати основні результати роботи - 10 балів 2. Відповіді на запитання (чіткість формулювання та відповідність запитанню) - 10 балів. Курсова робота, в якій прореферовано опубліковані джерела і на їх основі розкрито тему допускається до захисту, але не може бути оцінена вище ніж оцінкою "задовільно".

Робота, в якій зроблено власну оцінку джерел, самостійно підібраний та проаналізований статистичний матеріал, зроблені аргументовані висновки та обґрунтовані пропозиції може бути оцінена на "добре".

Робота, в якій зроблено власну оцінку джерел, використані кількісні методи дослідження, побудована формалізована модель проблеми, зроблені власні розрахунки і на їх основі – аргументовані висновки та обґрунтовані пропозиції може бути оцінена на "відмінно".

Складаючи план курсової роботи, визначаючи глибину наукового дослідження, студент враховує свої можливості та претензію на конкретну оцінку.

Курсова робота оцінюється за 100-бальною шкалою з подальшим переведенням даних 100-бальної шкали оцінювання в 4-бальну шкалу та шкалу за системою ECTS .

Тематика курсової роботи

1. Економіко-правові основи фінансово-господарської діяльності акціонерних товариств.
2. Стан і напрямки розвитку корпоративного управління в Україні.
3. Фінансові ресурси акціонерних товариств, джерела їх формування та ефективність використання.
4. Основні риси сучасного корпоративного управління України.
5. Управління власністю корпоративного об'єднання.
6. Особливості управління капіталом корпорацій різних організаційних структур.
7. Вплив корпоративної культури на фінансову діяльність АТ.
8. Фінансове забезпечення сільськогосподарських підприємств.
9. Діяльність акціонерних товариств на фондовому ринку України.
10. Управління корпоративною власністю АТ.
11. Управління формуванням капіталу корпорації, що створюється.
12. Аналіз фінансового стану акціонерного товариства.
13. Оподаткування акціонерного товариства та його вплив на прийняття фінансово-господарських рішень.
14. Особливості управління державними корпоративними правами.
15. Корпоративні цінні папери як інструменти залучення фінансових ресурсів акціонерними товариствами.
16. Формування та реалізація дивідендної політики акціонерного товариства.
17. Особливості формування і розподілу прибутку акціонерного товариства та шляхи його використання.
18. Формування оборотних активів в АТ.
19. Система забезпечення прибутковості підприємства.
20. Управління витратами АТ.

21. Управління рентабельністю акціонерного товариства.
22. Формування доходів аграрних підприємств.
23. Управління необоротними активами АТ.
24. Фінансове забезпечення сільськогосподарських підприємств.
25. Фінансове забезпечення діяльності агрохолдингів.
26. Забезпечення фінансової стійкості АТ.
27. Фінансове планування в управлінні акціонерним товариством.
28. Бюджетування як складова ефективного управління.
29. Антикризове фінансове управління акціонерним товариством.
30. Управління кредитоспроможністю підприємств АПК.
31. Мікрокредитування аграрного сектору економіки країни.
32. Структура капіталу акціонерного товариства та шляхи її оптимізації.
33. Бюджетування як сучасна технологія фінансового планування АТ.
34. Особливості фінансової діяльності холдингової компанії.
35. Прогнозування формування і використання грошових коштів АТ.
36. Методи оцінки та прогнозування рівня інвестиційної привабливості АТ.
37. Особливості мобілізації інвестиційних ресурсів акціонерних товариств шляхом емісії цінних паперів.
38. Оцінка інвестиційної привабливості корпоративних цінних паперів.
39. Фінансове планування у холдингових компаніях.
40. Механізм регулювання фінансових відносин в акціонерних товариствах.
41. Фінансові складові функціонування транснаціональних корпорацій.
42. Формування інвестиційної стратегії акціонерного товариства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бюджетування діяльності суб'єктів господарювання : навч.-метод. посіб. /Т.О. Ставерська, І.С. Андрющенко, Лисак Г.Г., Жиликова О.В. Х. : ДБТУ , 2022. 93 с.
2. Гудзь Ю. Ф. Бюджетування діяльності суб'єктів господарювання: конспект лекцій Кривий Ріг: Донецький національний університет економіки і торгівлі, 2018. 110 с.
3. Давиденко Н.М., Буряк А.В., Тітенко З.М. Бюджетування суб'єктів господарювання. Київ:ЦП Компринт. 2020. 430
4. Засадний Б.А. Система бюджетування як провідна ланка фінансового планування бізнес-процесів підприємства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2021. №35. С. 33-37
5. Короленко С. М. Організація системи бюджетування на підприємстві. *Вісник Приазовського державного технічного університету. Серія : Економічні науки*. 2016. Вип. 32(1). С. 291-296. 22.
6. Корпоративне управління: навч. посіб / уклад. : А. О. Дегтяр, Л. І. Колесник. Харків, 2019. 240 с.
7. Кудлак В. Я. Фінансове планування та прогнозування : курс лекцій. Тернопіль : ТНТУ, 2016. 94 с.
8. Ліхоносова Г. С., Нецвітаєва О. І. Механізми бюджетування діяльності підприємства : можливості управління фінансовою безпекою. *Часопис економічних реформ*. 2019. № 3. С. 24-30.
9. Макалюк І. В., Джумаєєва Д. Д. Роль бюджетування у фінансовому плануванні підприємства. *Сучасні проблеми економіки і підприємництва*. 2019. Випуск 24. С. 67-75.

10. Михайленко О. В., Свірдкіна К. В. Розробка, впровадження та автоматизація процесу бюджетування на підприємстві. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2019. Вип. № 3 (71). С. 240-246.
11. Пар 'єва О. О. Методики бюджетування інноваційної діяльності підприємств: вітчизняний та зарубіжний досвід. *Бізнес Інформ*. 2016. № 10. С. 266–270.
12. Планування і контроль на підприємстві: Частина 1. Бюджетування бізнеспроцесів на підприємстві: Комп'ютерний практикум: навч. посіб.; С. В. Поліщук, І. В. Макалюк. Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, 2022. 74 с.
13. Рудик Н.І. Розвиток бюджетування як маркетингової управлінської технології. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2018. Вип. 21. С. 392–395.
14. Ставерська Т.О. Фінансове планування та прогнозування в підприємствах і фінансових установах: навч. Посібник. Харків: ХДУХТ, 2019. 144 с.
15. Стецюк П. А., Корнійчук Г. В. Бюджетування в системі управління фінансовим потенціалом підприємств. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2018. № 1 (23). С. 12-19.
16. Тирінов А.В. Організація бюджетування на підприємстві як частина управлінського обліку. *Науковий вісник херсонського державного університету. Серія економічні науки*. Вип. 34. 2019. С. 149-152
17. Тітенко З.М. Шнайдер А.Роль фінансового планування та прогнозування у забезпеченні фінансової стійкості підприємства. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2021. №9. С.113-
18. Тітенко З.М., Коцюрuba О. Політика управління фінансовими ризиками. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2021. №10. С. 14-20

19. Тітенео З.М. Formation of a strategy for the development of agrarian enterprises in order to increase the level of their financial security. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2023. № 4(04). С. 46-51.

20. Тітенко З.М. Multifactor analysis of identification of features of the mechanism of financial security management of enterprises. *Агросвіт*, 2022, №11-12. С.50-55

21. Тоцька О. Особливості формування бюджету компанії за допомогою шаблону Microsoft Office. Socially competent management of corporations in a behavioral conditions economics: collection of scientific papers Podhájka: European institute of further education, 2021. Р. 190–191.

22. Шкроміда Н. Я. Бюджетування податків і зборів як елемент системи корпоративного податкового менеджменту. *Вісник Прикарпатського університету*. 2018. С. 235-242.

23. Ювженко Н. М. Зарубіжний досвід застосування автоматизованих систем бюджетування. *Економіка та держава*. 2019. № 4. С. 106-111.

24. Янковська В. А., Хижняк А. М. Теоретичні основи планування та прогнозування на підприємстві. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2019. № 2. С. 166-177.

Зразок оформлення титульного аркуша курсової роботи

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Економічний факультет

Кафедра фінансів

КУРСОВА РОБОТА

з дисципліни

Корпоративне бюджетування

назва дисципліни

на тему “_____”

тема курсової роботи

Виконав: студент _____ форми навчання
(денної, заочної)

_____ курсу _____ групи

(прізвище, ім'я, по батькові)

Перевірив: _____
(науковий ступінь, посада)

(прізвище, ім'я, по батькові)

Київ – 2025

Зразок оформлення змісту курсової роботи

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ДИВІДЕНДНОЇ ПОЛІТИКИ АКЦІОНЕРНИХ ТОВАРИСТВ	4
1.1. Сутність, значення та основні теорії формування дивідендної політики акціонерних товариств	4
1.2. Аналіз основних моделей формування дивідендної політики акціонерних товариств	9
1.3. Основні форми та процедура виплати дивідендів	14
РОЗДІЛ 2. ФОРМУВАННЯ ДИВІДЕНДНОЇ ПОЛІТИКИ ПАТ “ВИМПЕЛ”	17
2.1. Загальна фінансово-господарська характеристика ПАТ “ ВИМПЕЛ	17
2.2. Особливості розподілу та використання чистого прибутку підприємства	20
2.3. Формування та реалізація дивідендної політики на ПАТ “ ВИМПЕЛ”	24
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ ДИВІДЕНДНОЇ ПОЛІТИКИ ПАТ “ ВИМПЕЛ ”	29
3.1. Порівняльна характеристика дивідендної політики АТ України	29
3.2. Формування оптимальної дивідендної політики на ПАТ “ ВИМПЕЛ ”	31
ВИСНОВКИ	34
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	38
ДОДАТКИ	40

Зразок оформлення сторінки

РОЗДІЛ 1.

ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ДИВІДЕНДНОЇ ПОЛІТИКИ

1.1. Сутність, значення та основні теорії формування дивідендної політики акціонерних товариств

Важливою складовою фінансової політики акціонерного товариства, спрямованої на реалізацію головної мети – максимізації ринкової вартості підприємства та зростання доходів його власників, є дивідендна політика. Термін “дивідендна політика” пов’язаний з розподілом прибутку в акціонерних товариствах.

Зразок оформлення рисунка

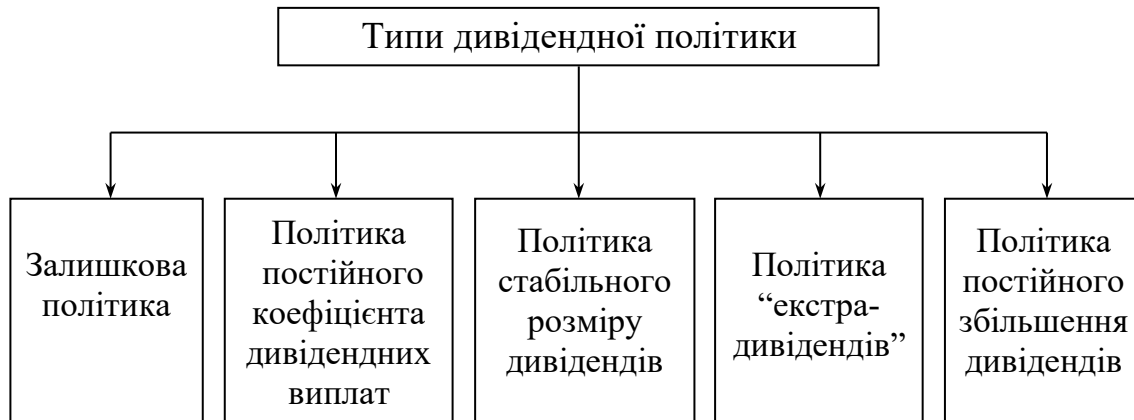

Рис. 1.3. Основні типи дивідендної політики

Зразок оформлення таблиці

Таблиця 2.1

**Основні фінансово-економічні показники діяльності
ПАТ “ВИМПЕЛ” за період з 2022 по 2024 р.**

Показники	Роки		
	2022	2023	2024
Дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	658084	755651	1079644
Валовий прибуток (збиток) підприємства, тис. грн.	314007	277705	508664
Чистий прибуток (збиток) підприємства, тис. грн.	35350	-5342	-91397
Середньорічна вартість основних виробничих фондів, тис. грн.	640664	604777	593411
Середньооблікова чисельність працюючих, чол.	20111	20064	20336
Фондовіддача	1,013	1,221	1,747
Рентабельність діяльності підприємства, %	0,114	-0,012	-0,183

Зразок оформлення формули

$$\left(\frac{P}{E}\right)_i = a_0 + a_1 g_i + a_2 dp_i + a_3 IR_i + u_i, \quad (1.3)$$

де $(P/E)_i$ – коефіцієнт “кратне прибутку” для компанії i ;

g_i – наростаюча швидкість приросту основних засобів
за попередні роки для компанії i ;

dp_i – коефіцієнт виплати дивідендів компанії i ;

IR_i – процентні платежі;

u_i – коригуючий коефіцієнт.

Зразок оформлення додатка

Додаток А

Таблиця А.1 – Порівняльний аналіз різних форм придбання майна

Питання	Форми придбання майна		
	в лізинг	в кредит	готівкою
Якими є витрати на придбання майна та скільки необхідно заплатити на дату купівлі?	Низькі першочергові витрати – один або два платежі. Лізингові платежі чітко визначені та прості в користуванні	Як правило, близько 20-30 % – попередня оплата. Банк зазвичай фінансує 70-80 % від вартості обладнання	Повна вартість обладнання. За обладнання треба сплачувати з прибутку після оподаткування
Яку структуру платежів має договір?	Від 13 до 60 місяців триває лізинговий контракт. Завжди є можливість структурувати лізингову угоду як оперативний або фінансовий лізинг	Банки можуть встановлювати обмеження щодо строків лізингу, що призводить до коротших строків кредиту	Повна вартість обладнання. За обладнання треба сплачувати з прибутку після оподаткування
...	...	...	...
...	...	...	...

ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ БІБЛІОГРАФІЧНОГО ОПИСУ В СПИСКУ ДЖЕРЕЛ, ЯКИЙ НАВОДЯТЬ У РОБОТІ

В залежності від характеру роботи авторам пропонується на вибір 3 варіанти розташування бібліографічних записів у списках: алфавітне, хронологічне та тематичне.

ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ БІБЛІОГРАФІЧНОГО ОПИСУ У СПИСКУ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ У ДИСЕРТАЦІЇ з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги: Один автор	1. Бичківський О. О. Міжнародне приватне право : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 82 с. 2. Бондаренко В. Г. Немеркнуча слава новітніх запорожців: історія Українського Вільного козацтва на Запоріжжі (1917-1920 рр.). Запоріжжя, 2017. 113 с. 3. Бондаренко В. Г. Український вільнокозацький рух в Україні та на еміграції (1919-1993 рр.) : монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 600 с. 4. Вагіна О. М. Політична етика : навч.-метод. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 102 с. 5. Верлос Н. В. Конституційне право зарубіжних країн : курс лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 145 с. 6. Горбунова А. В. Управління економічною захищеністю підприємства: теорія і методологія : монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 240 с.
Два автори	1. Аванесова Н. Е., Марченко О. В. Стратегічне управління підприємством та сучасним містом: теоретико-методичні засади : монографія. Харків : Щедра садиба плюс, 2015. 196 с. 2. Батракова Т. І., Калюжна Ю. В. Банківські операції : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 130 с. 3. Білобровко Т. І., Кожуховська Л. П. Філософія науки й управління освітою : навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький, 2015. 166 с.

	4. Богма О. С., Кисильова І. Ю. Фінанси : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 102 с. 5. Горошкова Л. А., Волков В. П. Виробничий менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 131 с.
Три автори	1. Аніловська Г. Я., Марушко Н. С., Стоколоса Т. М. Інформаційні системи і технології у фінансах : навч. посіб. Львів : Магнолія 2006, 2015. 312 с. 2. Городовенко В. В., Макаренков О. Л., Сантос М. М. О. Судові та правоохоронні органи України : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 206 с. 3. Кузнецов М. А., Фоменко К. І., Кузнецов О. І. Психічні стани студентів у процесі навчально-пізнавальної діяльності : монографія. Харків : ХНПУ, 2015. 338 с. 4. Якобчук В. П., Богоявленська Ю. В., Тищенко С. В. Історія економіки та економічної думки : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2015. 476 с.
Чотири і більше авторів	1. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України : станом на 10 жовт. 2016 р. / К. І. Беліков та ін. ; за заг. ред. О. М. Литвинова. Київ : ЦУЛ, 2016. 528 с. 2. Бікулов Д. Т, Чкан А. С., Олійник О. М., Маркова С. В. Менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 360 с. 3. Операційне числення : навч. посіб. / С. М. Гребенюк та ін. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 88 с. 4. Основи охорони праці : підручник / О. І. Запорожець та ін. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2016. 264 с. 5. Клименко М. І., Панасенко Є. В., Стреляєв Ю. М., Ткаченко І. Г. Варіаційне числення та методи оптимізації : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 84 с.
Автор(и) та редактор(и)/упорядники	1. Березенко В. В. PR як сфера наукового знання : монографія / за заг. наук. ред. В. М. Манакіна. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 362 с. 2. Бутко М. П., Неживенко А. П., Пепа Т. В. Економічна психологія : навч. посіб. / за ред. М. П. Бутко. Київ : ЦУЛ, 2016. 232 с. 3. Дахно І. І., Алієва-Барановська В.М. Право інтелектуальної власності : навч. посіб. / за ред. І. І. Дахна. Київ : ЦУЛ, 2015. 560 с.

Без автора	1. 25 років економічному факультету: історія та сьогодення (1991-2016) : ювіл. вип. / під заг. ред. А. В. Череп. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 330 с. 2. Криміналістика : конспект лекцій / за заг. ред. В. І. Галана ; уклад. Ж. В. Удовенко. Київ : ЦУЛ, 2016. 320 с. 3. Миротворення в умовах гібридної війни в Україні : монографія / за ред. М. А. Лепського. Запоріжжя : КСК-Альянс, 2017. 172 с. 4. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / за ред.: С. О. Якубовського, Ю. О. Ніколаєва. Одеса : ОНУ, 2015. 306 с. 5. Науково-практичний коментар Бюджетного кодексу України / за заг. ред. Т. А. Латковської. Київ : ЦУЛ, 2017. 176 с. 6. Службове право: витоки, сучасність та перспективи розвитку / за ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Запоріжжя, 2017. 328 с.
Багатотомні видання	1. Енциклопедія Сучасної України / редкол.: І. М. Дзюба та ін. Київ : САМ, 2016. Т. 17. 712 с. 2. Лодий П. Д. Сочинения : в 2 т. / ред. изд.: Н. Г. Мозговая, А. Г. Волков ; авт. вступ. ст. А. В. Синицына. Киев ; Мелитополь : НПУ им. М. Драгоманова ; МГПУ им. Б. Хмельницкого, 2015. Т. 1. 306 с. 3. Новицкий О. М. Сочинения : в 4 т. / ред. изд.: Н. Г. Мозговая, А. Г. Волков ; авт. вступ. ст. Н. Г. Мозговая. Киев ; Мелитополь: НПУ им. М. Драгоманова ; МГПУ им. Б. Хмельницкого, 2017. Т. 1. 382 с. 4. Правова система України: історія, стан та перспективи : у 5 т. / Акад. прав. наук України. Харків : Право, 2009. Т. 2 : Конституційні засади правової системи України і проблеми її вдосконалення / заг. ред. Ю. П. Битяк. 576 с.
Автореферати дисертацій	1. Бондар О. Г. Земля як об'єкт права власності за земельним законодавством України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06. Київ, 2005. 20 с. 2. Гнатенко Н. Г. Групи інтересів у Верховній Раді України: сутність і роль у формуванні державної політики : автореф. дис. ... канд. політ. наук : 23.00.02. Київ, 2017. 20 с. 3. Кулініч О. О. Право людини і громадянина на освіту в Україні та конституційно-правовий механізм його

	реалізації : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02. Маріуполь, 2015. 20 с.
Дисертації	1. Авдєєва О. С. Міжконфесійні відносини у Північному Приазов'ї (кінець XVIII - початок XX ст.) : дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 / Запорізький національний університет. Запоріжжя, 2016. 301 с. 2. Левчук С. А. Матриці Гріна рівнянь і систем еліптичного типу для дослідження статичного деформування складених тіл : дис. ... канд. фіз.-мат. наук : 01.02.04. Запоріжжя, 2002. 150 с. 3. Вініченко О. М. Система динамічного контролю соціально-економічного розвитку промислового підприємства : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04. Дніпро, 2017. 424 с.
Законодавчі та нормативні документи	1. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2013. 96 с. 2. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. <i>Голос України</i>. 2017. 27 верес. (№ 178-179). С. 10–22. 3. Повітряний кодекс України : Закон України від 19.05.2011 р. № 3393-VI. <i>Відомості Верховної Ради України</i>. 2011. № 48-49. Ст. 536. 4. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Дата оновлення: 28.09.2017. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18 (дата звернення: 15.11.2017). 5. Деякі питання стипендіального забезпечення : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 р. № 1050. <i>Офіційний вісник України</i>. 2017. № 4. С. 530–543. 6. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації : наказ Міністерства освіти і науки від 12.01.2017 р. № 40. <i>Офіційний вісник України</i>. 2017. № 20. С. 136–141.
Архівні документи	1. Лист Голови Спілки «Чорнобиль» Г. Ф. Лєпіна на ім'я Голови Ради Міністрів УРСР В. А. Масола щодо реєстрації Статуту Спілки та сторінки Статуту. 14 грудня 1989 р. <i>ЦДАГО України</i> (Центр. держ. архів громад. об'єднань України). Ф. 1. Оп. 32. Спр. 2612. Арк. 63, 64 зв., 71. 2. Матеріали Ради Народних комісарів Української Народної Республіки. <i>ЦДАВО України</i> (Центр. держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 1061. Оп. 1. Спр. 8–12. Копія; Ф. 1063. Оп. 3. Спр. 1–3.

	3. Наукове товариство ім. Шевченка. <i>Львів. наук. б-ка ім. В. Стефаника НАН України</i> . Ф. 1. Оп. 1. Спр. 78. Арк. 1–7.
Частина видання: продовжуваного видання	1. Коломоєць Т. О. Оцінні поняття в адміністративному законодавстві України: реалії та перспективи формулювання їх застосування. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i>. Запоріжжя, 2017. № 1. С. 36–46. 2. Левчук С. А., Хмельницький А. А. Дослідження статичного деформування складених циліндричних оболонок за допомогою матриць типу Гріна. <i>Вісник Запорізького національного університету. Фізико-математичні науки</i>. Запоріжжя, 2015. № 3. С. 153–159. 3. Левчук С. А., Рак Л. О., Хмельницький А. А. Моделювання статичного деформування складеної конструкції з двох пластин за допомогою матриць типу Гріна. <i>Проблеми обчислювальної механіки і міцності конструкцій</i>. Дніпропетровськ, 2012. Вип. 19. С. 212–218.
Електронні ресурси	1. Влада очима історії: фотовиставка. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/photogallery/gallery?galleryId=15725757& (дата звернення: 15.11.2017). 2. Шарая А. А. Принципи державної служби за законодавством України. <i>Юридичний науковий електронний журнал</i>. 2017. № 5. С. 115–118. URL: http://lsei.org.ua/5_2017/32.pdf. 3. Ганзенко О. О. Основні напрями подолання правового нігілізму в Україні. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i>. Запоріжжя, 2015. № 3. – С. 20–27. URL: http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivvydannya/vznu/juridichni/VestUr2015v3/5.pdf. (дата звернення: 15.11.2017). 4. Яцків Я. С., Маліцький Б. А., Бублик С. Г. Трансформація наукової системи України протягом 90-х років XX століття: період переходу до ринку. <i>Наука та інновації</i>. 2016. Т. 12, № 6. С. 6–14. DOI: https://doi.org/10.15407/scin12.06.006.